

Aleg. 5.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem ustąpienia na rzecz funduszu szkolnego miejscowego we Lwowie części placu „Castrum“, należącej do funduszu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Magistrat imieniem Reprezentacyi miasta Lwowa wniósł pod dniem 19. Września 1881. do L. 45.599 załączoną tu 1/ petycję z prośbą o przedłożenie jej Wysokiemu Sejmowi i wyjednanie u Niego pozwolenia, aby część t. z. placu „Castrum“ we Lwowie liczbą konskrypcyjną 34. m. oznaczona, do funduszu szkolnego krajowego należąca, gminie miasta Lwowa na własność odstąpioną została.

Grunt, o który tu chodzi, stanowi środek tak zwanego placu „Castrum“ i graniczy od strony północnej w długości 29 sążni z miejskim placem t. z. „Spalonego Teatru“, od strony zachodniej w długości 38 sążni z murem c. k. archiwum map, od strony południowej w długości 35 sążni i 3 stóp z miejskim placem, na którym niegdyś stał t. z. „Niższy Zamek“, wreszcie od strony wschodniej w długości 20 sążni, 1 stopy i 3 cali z trotuarem przy ulicy Teatralnej.

Według operatu stałego katastru, składa się ten grunt z parcel oznaczonych liczbami 75, 7030 i 7031 obejmujących 1190 kwadratowych sążni powierzchni, a w Tabuli miasta Lwowa jest zapisany Dom. 32. pag. 151. n. 1. haer. jako własność funduszu szkół normalnych.

Kiedy fundusz ten w myśl krajowej ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. L. 250. Dz. u. i rozp. kraj. przeszedł w zarząd Reprezentacyi kraju, został grunt powyżej opisany wraz z innym majątkiem funduszu szkół normalnych oddany w posiadanie Wydziału krajowego, jak świadczy załączony 2/ wyciąg z protokołu oddania z dnia 8. Listopada 1873.

Już w roku 1876. przy sposobności reorganizacyi dwóch szkół ludowych śródmiejskich wystąpiła gmina miasta Lwowa za pośrednictwem krajowej Rady szkolnej z pretensją do oddania jej na własność powyższego gruntu. Pretensję swą oparła gmina na piśmie odręcznem cesarza Józefa II. dtto Lwów 5. Sierpnia 1786., do petycyi w odpisie załączonem, którem budynek klasztoru OO. Minorytów, wówczas na tym gruncie istniejący, na pomieszczenie głównej szkoły normalnej został przeznaczony. Gdy gmina na poparcie swych rzekomych praw żadnych dowodów przytoczyć nie mogła, a wspomniany dopiero list odręczny cesarza Józefa II., tudzież okoliczność,

że właśnie na podstawie tego listu nie gmina, ale fundusz szgół normalnych za właściciela rzeczowego gruntu został zainstabulowanym — przemawiać mogły tylko przeciw jej orzeczeniom, oświadczył Wydział krajowy, że za uwzględnieniem pretensyi gminy przemawiać nie może. Zawarowawszy w ten sposób stanowisko prawne, dał jednak oraz Wydział krajowy gminie do zrozumienia, że jeżeliby stanęła na innym gruncie, a mianowicie jeżeliby od żądania przeszła do prośby, uwydatniła motywa słuszności, wykazała, jak wielkie na niej spoczywają ciężary, jeżeliby wykazała, ile dzieci powinno chodzić do szkoły, a ile nie może do niej uczęszczać dla braku lokalności, pomimo wysileń gminy, — słowem, jeżeliby gmina miasta Lwowa prosiła ze względów słuszności należycie wykazanych o odstąpienie tego placu, a krajowa Rada szkolna przytoczone fakta i okoliczności potwierdziła i prośbę gminy poparła, natenczas Wydział krajowy byłby w położeniu postawienia w Wysokim Sejmie wniosku przychylnego życzeniom i potrzebom gminy.

W następstwie tej wskazówki wniosła gmina miasta Lwowa do Wydziału krajowego petycję pod $\frac{1}{2}$ załączoną, w której porzucając niewłaściwe stanowisko rewindykacyi, staje na gruncie prośby, umotywowanej względami słuszności i potrzeby.

Wydział krajowy zakomunikował tę petycję Radzie szkolnej krajowej do zaopiniowania i otrzymał od niej załączoną pod $\frac{3}{4}$ odpowiedź.

Al. 3.

Stwierdzając, że pretensye gminy do własności tego gruntu nie mają żadnej prawnej podstawy, podnosi Rada szkolna krajowa ze względu słuszności, a mianowicie okoliczności, że grunt wspomniany od czasów cesarza Józefa II. aż do roku 1848. na umieszczenie lwowskiej szkoły wzorowej był używany i że gmina znaczne ofiary na cele szkolne ponosi, które ciągle się wzmagają — przemawiają za tem, ażeby gmina miasta Lwowa z tego gruntu na umieszczenie szkół ludowych w mieście korzystać mogła. Z tych powodów Rada szkolna krajowa popiera petycję z tą jednak modyfikacją, aby grunt o którym mowa ustąpiony został na własność nie gminie miasta Lwowa, ale miejscowemu funduszowi szkolnemu z zastrzeżeniem, że gmina miasta Lwowa z niego na umieszczenie szkół ludowych użytek zrobić może.

Wydział krajowy podzielając w zupełności te motywa i mając nadto na względzie, że fundusz szkolny krajowy żadnej z gruntu tego korzyści nie ma, zaś dla funduszu szkolnego miejscowego, względnie dla gminy miasta Lwowa będzie on wielce cennym nabytkiem, który ułatwi znakomicie i przyspieszy tak bardzo pożądaną budowę nowych szkół we Lwowie — ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi petycję $\frac{1}{2}$ Magistratu imieniem Reprezentacyi miasta Lwowa wniesioną z wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Grunt położony we Lwowie pod l. k. 34. m. składający się z parcel kstastralnych l. 75, 7030 i 7031, intabulowany w księdze Dom. 32. pag. 151. n. 1. haer. jako własność głównej szkoły normalnej we Lwowie, a względnie funduszu szkół normalnych, protokołem z dnia 8. Listopada 1873. w zarząd i posiadanie Wydziału krajowego jako własność funduszu szkolnego krajowego oddany, zostaje w granicach, w tym protokole bliżej oznaczonych, z majątku funduszu szkolnego krajowego wydzielony i na własność funduszowi szkolnemu miejscowemu we Lwowie z tem zastrzeżeniem ustąpiony, że gmina miasta Lwowa z gruntu tego może zrobić użytek tylko na umieszczenie szkół ludowych i że fundusz szkolny krajowy wolny będzie od wszelkich wydatków z przeniesieniem własności połączonych“.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 25. Października 1881.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego:

Oktaw Pietruski w. r.

Sprawozdawca.

O d p i s.

Prośba Magistratu imieniem Reprezentacyi miasta Lwowa o odstąpienie realności pod l. kons. 34. m. we Lwowie z majątku krajowego funduszu szkolnego Gminie miasta Lwowa

L. $\frac{19.727}{VIII.}$ /81 z dnia 31. Lipca 1881.

Wysoki Wydział krajowy!

C. k. Rada szkolna krajowa zakomunikowała reskrytem z dnia 30. Grudnia 1876. l. 6674. c. k. Radzie szkolnej okręgowej miejskiej, a taż Magistratowi miasta Lwowa odezwę do niej wystosowaną przez Wysoki Wydział krajowy z dnia 3. Sierpnia 1876. l. 12.480. w przedmiocie przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wniosku względem odstąpienia Gminie miasta Lwowa gruntu szkolnego z placu tak zwanego „Castrum“. Wysoki Wydział krajowy twierdzi w niej, że udzielone mu przez Radę szkolną krajową alegaty, a mianowicie list odręczny ś. p. cesarza Józefa II., oraz okoliczność, że fundusz szkół normalnych intabulowany jest za właściciela rzeczzonego placu, nakoniec okoliczność, że Wys. Wydział krajowy odebrał ten plac od Rządu jako własność krajowego funduszu szkół normalnych są tylko motywami do odmówienia prośbie gminy miasta Lwowa o odstąpienie tego gruntu.

Z tymi motywami w ręku oświadczył Wys. Wydział krajowy, że nie byłby w możności postawienia w Sejmie przychylnego życzeniom gminy wniosku.

Do tego oświadczenia przyczyniła się także okoliczność, że gmina stanęła na gruncie prawnym, i upomina się o ten grunt jako jej się z prawa należący.

Nakoniec zarzucił Wys. Wydział krajowy, że nie ma od gminy żadnego w tym względziei podania, w któremby proszono o odstąpienie jej tego placu.

Jeżeliby gmina miasta Lwowa stanęła na innym gruncie, mianowicie jeżeliby od żądania przeszła do prośby, uwydatniła motywa słuszności, wykazała, jak wielkie na niej spoczywają ciężary, które koniecznie ulgi wymagają, jeżeliby wykazała, ile dzieci powinno chodzić do szkół, a ile nie może do niej uczęszczać dla braku lokalności pomimo wysień gminy, słowem jeżeliby gmina miasta Lwowa prosiła ze względów słuszności należyte wykazanych o odstąpienie tego placu, a c. k. Rada szkolna krajowa przytoczone fakta potwierdziła i prośbę gminy poparła, natenczas Wys. Wydział krajowy miałby materyał do postawienia w Wysokim Sejmie wniosku, przychylnego życzeniom i potrzebom gminy.

W skutek tego reskryptu Wys. Wydziału krajowego przedstawia Magistrat następującą petycję o wyjednanie u Wysokiego Sejmu krajowego przyzwolenia, ażeby plac, na którym się niegdyś znajdowała główna Lwowska szkoła normalna, został gminie miasta Lwowa odstąpiony.

I. Przedewszystkiem okazuje się potrzeba dokładnego określenia przedmiotu, o który chodzi. W tej mierze przedstawia się rzecz jak następuje:

Plac, o którym mowa, mylnie jest nazwany w reskrypcie Wysokiego Wydziału krajowego placem „Castrum“, albowiem z tego placu, na którym stał niegdyś „lwowski niższy zamek“ („Castrum inferius“), rezydencya starostów lwowskich i Urzędu starościńskiego za polskich czasów, nie

znajduje się żadna część w posiadaniu funduszków krajowych i nie zostaje żadna pod zarządem Wys. Wydziału krajowego.

Plac, zwany „Castrum“, oznaczony liczbą konskrypcyjną nr. 35., został na mocy kontraktu, zawartego na dniu 4. Sierpnia 1802. między byłym Collegium Stanów wschodnio-galicyskich a gminą miasta Lwowa, sprzedanym tejże gminie za kwotę 8528 złr. Kupno to zostało zatwierdzone przez ówczesne c. k. Gubernium dnia 27. Maja 1803. l. 13.604., a gmina miasta Lwowa została dnia 20. Sierpnia 1804. zainstalowana jako właścicielka tego gruntu, oznaczonego liczbą konskrypcyjną 35. w tomie haereditatum XXXII. pag. 157. n. 1. haer. /.

sub. 1.

Plac „Castrum“ noszący nr. konskrypcyjny 35. m., składający się obecnie z parcel katastralnych, oznaczonych liczbami 7032, 7033, która to ostatnia została przemieniona na ulicę Technicką, jest tabularną własnością gminy miasta Lwowa i nie może być przedmiotem niniejszej petycji. Plac zaś, o który obecnie chodzi, jest w protokole oddania w zarząd Wys. Wydziału krajowego majątku galicyjskiego i krakowskiego funduszu szkół normalnych z dnia 8. Listopada 1873. (zakomunikowanym w opisie Magistratowi pismem Rady szkolnej krajowej z dnia 24. Listopada 1873. l. 10946.) mylnie nazwany „Castrum“. Tak samo mylnie jest on nazwany placem „Castrum“ na planie, dołączonym do tego protokołu, a podpisanym przez wszystkich członków komisji.

Plac ten, oznaczony nr. konskrypcyjnym 34. m., a obejmujący parcele katastralne nr. 75, 7030 i 7031 jest, jak na to wskazują okoliczności poniżej podane, tym samym placem, którym rozporządził ś. p. cesarz Józef II. w swoim reskrypcie, wydanym we Lwowie dnia 5. Sierpnia 1786 /. a mianowicie jest to plac, na którym stał zniesiony za rządów cesarza Józefa II. klasztor OO. Minorytów. W razie, gdyby plac ten nie wystarczył, miałby być według reskryptu cesarskiego stanąć odpowiedni budynek na przylegającej do tegoż części placu „Castrum“ (do czego nigdy nie przyszło).

sub. 2.

Reskrypt ten cesarski zawiera fundację dla ówczesnej wzorowej głównej szkoły, gdyż opiewa: „finde Ich statt dessen (t. j. zamiast ówczesnego budynku szkoły normalnej) das hiesige Minoritum-Kloster zur Normalschule dergestalt zu bestimmen, dass . . .“ i t. d.

Z tego stanu rzeczy wykazuje się, że plac i budynek, przeznaczony przez cesarza Józefa II. na szkołę normalną był własnością zniesionego zakonu OO. Franciszkanów czyli OO. Minorytów.

Po zniesieniu tego konwentu przeszedł plac z budynkiem (t. j. kościołem, klasztorem i t. d.) na własność funduszu religijnego.

Jedną część tego placu jest zapisaną w księdze Tabuli miejskiej Dom. 32. pag. 151. pod l. konskrypcyjną 34. m. i przy tej sposobności zapisano: „Collegii Franciscanorum“, a dalej „Fundi religionis“.

Na drugiej części tego placu stał budynek przemieniony z kościoła na teatr i salę redutową i z tej części utworzono ciałą tabularne pod l. konskrypcyjną 329. w mieście. Ciałą to tabularne zapisane jest w księgach Tabuli miejskiej Dom. 17. pag. 399. w następujący sposób:

„Aedificij murati autehac ad Conventum Franciscanorum Leopold. pertineu. modo in publicum Theatrum transformati.“

Według zapisu Tabuli miejskiej w tomie Dom. 17. pag. 399. n. 1. haer. został na mocy reskryptu sądowego z dnia 28/29. Listopada 1792. l. 13.015. i na podstawie kontraktu kupna i sprzedaży zawartego na dniu 7. Września 1792. między c. k. Administracją dóbr kameralnych a Franciszkiem Henrykiem Bullą budynek wraz z gruntem przedtem do konwentu Franciszkanów należący, a wtedy przemieniony na teatr publiczny, sprzedany temuż Henrykowi Franciszkowi Bulli i jego spadkobiercom za cenę 2255 złr. do spłacenia w 10 rocznych ratach po 225 złr. 30 kr.

Według księgi Dom. 17. pag. 400. n. haer. 2. został (nobilis) Franciszek Henryk Bulla dnia 1. Marca 1793. przez komisję delegowaną Magistratu lwowskiego wprowadzony w posiadanie tego budynku i placu.

W księdze Tabuli miejskiej Dom. 17. pag. 402. n. haer. 5. zapisano z polecenia Sądu z dnia 9. Lipca 1795. l. 7794. akt detaksacyi sądownie dokonanej przez zaprzysiężonych detaksatorów i architektów Maksymiliana Cruss i Klemensa Ksawerego Fessingera dnia 1. Lipca 1795. W skutek tego aktu detaksacyi zapisano w rzeczonyj pozycyi wartość budynku teatralnego wraz z gruntem dziedzicznym w kwocie . . . . . 50.917 złr. 05 kr.
wartość sali ređutowej " " . . . . . 43.386 " 50⁴/₈ "
wartość urzędzeń (fundus instructus) . . . . . 8.777 " 42 "
Razem . 103.080 złr. 97⁴/₈ kr.

W żadnej z tych pozycyi nie jest zapisany numer konskrypcyjny budynku i placu.

W księdze Tabuli miejskiej Dom. 41. pag. 101. n. haer. 1. zapisano na mocy uchwały sądowej z dnia 13. Maja 1802. l. 6.751., iż dekretem nadwornym z dnia 6. Września 1798., a dekretem gubernialnym z dnia 5. Października 1798. l. 29.056. intymowanym nadano miastu Lwowu prawo i pozwolenie (facultatem) zakupienia budynku teatralnego i sali ređutowej (domum theatralem et redoutalem), położonego w śródmieściu pod l. konskrypcyjną 34. i 329. wraz z urządzeniem (cum fundo instructo mobili) od Franciszka Henryka Bulli za 68.721 złr. 5 kr.

W księdze Dom. 41. pag. 103. n. haer. 5. jest miasto Lwów zaintabulowane jako właściciel domu teatralnego i ređutowego pod l. konskrypcyjną 34. i 329. na mocy kontraktu kupna i sprzedaży z Franciszkiem Henrykiem Bullą zawartego na dniu 26. Czerwca 1801., a w pozycyi nr. haer. 6. zaintabulowano potwierdzenie tego kupna dekretem nadwornym z dnia 7. Stycznia 1802. (bez liczby), i dalej w pozycyi nr. 7. pokwitowanie Franciszka Henryka Bulli z otrzymanej ceny kupna, zaś nr. 8. intromisyę gminy miasta Lwowa.

Wszędzie w tych pozycyach jest realność oznaczona liczbami konskrypcyjnymi 34. i 329. uważana jako jedna całość i jako taka oddana na własność gminie miasta Lwowa.

W sprzeczności z tem zapisaniem gminy jako nabywczyni od F. H. Bulli i następnie właścicielki realności pod l. k. 34. zostaje ta okoliczność, że taką samą liczbą oznaczona realność została w księdze Dom. 32. pag. 151. nr. haer. 1. zapisaną na mocy uchwały Sądu z dnia 16. Września 1854. l. 24.317. jako własność szkoły normalnej, a względnie funduszu szkół normalnych, na podstawie reskryptu cesarskiego z dnia 5. Sierpnia 1876.

Sprzeczność ta, która właśnie z powodu rzeczonyj intabulacyi wpadła Magistratowi w oczy, została wprawdzie poniekąd wyjaśnioną sprawozdaniem ówczesnego syndyka miejskiego Dra Leszczyńskiego z dnia 26. Marca 1857. l. M. 7818., z czego się okazuje, jako pierwotna własność konwentu OO. Franciszkanów oznaczona liczbą konskrypcyjną 34. m. została faktycznie podzieloną na trzy części, ale prawny tytuł tego podziału nie jest wyjaśniony dostatecznie. Pierwotnie były wszystkie te trzy części realności pod l. konskrypcyjną 34. m. w katastrze zapisane jako własność funduszu religijnego.

Według kontraktu kupna, zawartego między gminą miasta Lwowa a F. H. Bullą, zatwierdzonego przez najwyższe władze rządowe, według aktu intromisyi i ksiąg tabularnych jest gmina miasta Lwowa prawną właścicielką realności, oznaczonych l. 34. i l. 329. Czy przy intromisyi została gminie oddana także ta część realności pod l. 34., na której się znajdowała szkoła, tego zbadać nie można było.

Faktycznie jednak znajdowała się na jednej części tej realności szkoła normalna, a na podstawie reskryptu cesarskiego została ta szkoła (a względnie fundusz szkół normalnych) zaintabulowaną w r. 1854. jako właścicielką realności klasztornej, niegdyś do OO. Franciszkanów należącej, a pod l. k. 34. m. położonej.

Budynek, niegdyś klasztorny, w którym się znajdowała szkoła, został w r. 1848. zombardowany, szkoła więc weszła w r. 1854. w tabularne posiadanie tylko próżnego placu. Plac ten został [według protokołu i planu z dnia 25. Kwietnia 1855. urzędownie odgraniczony (L. N. 10.215.)]. Dnia 8. Listopada 1873. został ten plac (jak świadczy protokół i plan tejże daty) oddany, przy

sposobności oddania funduszu szkół normalnych w zarząd Wys. Wydziału krajowego, temuż Wys. Wydziałowi krajowemu, przyczem reprezentanci gminy miasta Lwowa poczynili tylko niektóre zastrzeżenia co do służebności, ciężających na tymże placu na rzecz spalonego, a przylegającego teatru.

W całym tym protokole zarówno jak na dołączonym planie, przez wszystkich członków komisji podpisanym, jest plac ten mylnie nazwany „Castrum“, rozumiano wszakże niewątpliwie pod tem ogólnikowem oznaczeniem tylko pewną terytoryalną część tego dotąd próżnego placu całego, który powszechnie nazywają i tak też w katastrze nazwano placem „Castrum“.

sub. 3.

Z powodu tego powikłania nomenklatur, zarówno jak i tabularnych dat, nie mogą ani owe protokoły, ani tabularne wyciągi służyć do oznaczenia dokładnie przedmiotu, ale jedynie pomiar katastralny. Według tego uwidocznionego na załączonym szkicu $\frac{1}{4}$ stanowią przedmiot, o który chodzi, parcele katastralne następujące:

nr. 75.	obejmująca	obszaru	898	kwadratowych	sążni
„ 7030.	„	„	85	„	„
„ 7031.	„	„	207	„	„
Razem			1190	kwadratowych	sążni.

Plany wskazują, że te parcele katastralne zajmowały tą część realności pod l. u. 34. m., na której stał budynek, mieszczący w sobie główną szkołę wzorową, a do której należały także place tak zwanych szkół normalnych i targowica drobiu; protokoły powołane wskazują zaś, że te parcele zostały odgraniczone w r. 1855. jako plac należący do funduszu szkół normalnych, a w r. 1873. oddane funduszowi szkolnemu krajowemu, a względnie Wysokiemu Wydziałowi krajowemu pod mylną nazwą „Castrum“.

Na podstawie tych protokołów i planów nie możnaby udowodnić tożsamości placu dziś zostającego w posiadaniu Wys. Wydziału krajowego ani z placem „Castrum“, czyli l. k. 35. m., ani z placem niegdyś do Franciszkanów należącym pod l. k. 34. m. Przypuszczamy tylko, że one są te same, które zeń były wydzielone dla szkoły normalnej, a moglibyśmy zarówno przypuszczać, że należą do l. k. 35. m., czyli placu „Castrum“, jako też, że stanowią część integralną korpusu tabularnego l. k. 34. i 329. m., które są własnością miasta. Przypuszczamy to zaś dla tego, że Wys. Wydział krajowy jest w imieniu funduszu szkolnego krajowego w posiadaniu parcel katastralnych pod l. 75., 7030. i 7031.

II. Oznaczywszy tym sposobem przedmiot sprawy, przystępujemy do wyłuszczenia tytułu, na jakim polega przeznaczenie w mowie będącej realności dla jednej ze szkół miejskiej, a mianowicie:

Przypuściwszy, że dziś przez fundusz szkolny krajowy posiadane parcele są te same, które są w Tabuli miejskiej Dom. 32. pag. 151. n. haer. 1. zapisane jako własność głównej szkoły normalnej, a względnie funduszu szkół normalnych pod l. k. 34. m. musimy twierdzić, że one są na mocy fundacyi przeznaczone nie na co innego, tylko na użytek szkoły byłej głównej wzorowej. Reskrypt cesarski z dnia 5. Sierpnia 1786. przeznaczył tę realność najwyraźniej dla głównej szkoły normalnej we Lwowie, a nie dla powiększenia funduszu szkół normalnych. Szkoła taka istniała we Lwowie tylko jedna. Dopiero w r. 1853. przekształcono drugą szkołę tak zwaną miejską na wzorową i odtąd były dwie główne szkoły wzorowe, z których dawną nazwano grecko-katolicką, a nową rzymsko-katolicką. Nazwy te powstały ztąd, że owa dawna szkoła wzorowa została postanowieniem cesarskiem z dnia 1. Października 1852. oddana pod nadzór grecko-katolickiego konsystorza, szkołę zaś tak zwaną miejską (czyli katedralną), przemieniono na wzorową, pozostawiając ją pod nadzorem konsystorza rzymsko-katolickiego, postanowieniem cesarskiem z dnia 1. Grudnia 1853.

Budynek więc klasztorny niegdyś OO. Franciszkanów (l. k. 34. m.) był na mocy reskryptu cesarza Józefa II. z dnia 5. Sierpnia 1786. własnością byłej szkoły wzorowej, a te jako majątek fundacyjny z wyraźnem przeznaczeniem. Szkoła ta została na mocy reskryptu Wysokiej

Rady szkolnej krajowej z dnia 10. Maja 1876. l. 1449. przemieniona w szkołę istniejącą obecnie pod nazwą szkoły im. Konarskiego.

Szkoła im. Konarskiego jest tedy niejako spadkobiercą byłej głównej szkoły wzorowej i jest z nią prawie identyczna.

Już z tego, co do I. powiedziano, okazuje się:

a) że od r. 1786. do r. 1848. była główna szkoła wzorowa (teraz etalowa szkoła ludowa im. Konarskiego nazwana) w posiadaniu i niezaprzeczonem używaniu budynku i placu, przeznaczanego dla niej reskryptem cesarza Józefa II. z dnia 5. Sierpnia 1786.

b) Gdyby w r. 1848. ten budynek szkolny nie był zgorzał, byłaby ta szkoła pozostała w posiadaniu tak budynku, jako też gruntu, na którym tenże stał, i byłby przy reorganizacji w r. 1876. jako miejska szkoła im. Konarskiego pozostała dotąd tamże na podstawie §. 15. ustawy z dnia 2. Maja 1873., według którego do miejscowego funduszu szkolnego należą grunta nadane szkole, zabudowania szkolne i t. d.

W skutek zburzenia gmachu szkoła wzorowa musiała się od r. 1848. mieścić w budynkach najmowanych, ale szkoła ta została w r. 1854. tabularną właścicielką tej realności, którą przedtem przez lat 62. prawnie i fizycznie (choć nie tabularnie) posiadała.

Że przy tej intabulacji dodano „względnie fundusz szkół normalnych“, to poszło niewątpliwie ztąd, że szkoła jako taka nie przedstawiała osoby jurydycznej w myśl ustawy cywilnej i przepisów tabularnych. Gdyby wówczas był istniał podział na fundusze szkolne miejscowe, okręgowe i krajowe, który został zaprowadzony w r. 1873., byłby tylko fundusz szkolny miejscowy musiał być intabulowanym jako właściciel tej realności. Gdyby to się nie stało, ponieważ według ówczesnych przepisów szkolnych stać się formalnie nie mogło, został fundusz szkół normalnych tabularnym właścicielem wspomnianej realności.

W r. 1873. przeszedł cały majątek funduszu szkół normalnych na własność funduszu szkolnego krajowego. Wtedy była sposobność windykowania wspomnianej realności dla funduszu szkolnego miejscowego.

Windykowanie takiej własności dla funduszu szkolnego miejscowego było wówczas właściwie rzeczą Rady szkolnej krajowej, ale reprezentanci gminy miasta Lwowa powinni byli także grunt ten windykować ze względu na to, że fundusz szkolny miejscowy miał przejść pod zarząd gminy. Tego wprawdzie nie uczyniono, wszelako przepomnienie to nie może spowodować prawnej utraty prawa niewątpliwego.

Szkoła, do której rzeczony grunt należał, zostawała wtedy pod zarządem Rady szkolnej krajowej, i była całkowicie utrzymywaną kosztem funduszu szkół normalnych.

Reprezentanci gminy miasta Lwowa nie widzieli zapewne powodu windykowania gruntu tego dla szkoły, dla tego, że wówczas nie była ona jeszcze pod zarządem gminy i jej kosztem utrzymywaną.

Tym sposobem przyszedł fundusz szkolny krajowy do posiadania realności, stanowiącej jedną część kompleksu, oznaczonego liczbą konskrypcyjną 34. m. (będącego własnością gminy miasta Lwowa), a składających się z parcel katastralnych oznaczonych liczbami 75., 7030. i 7031.

Przy reorganizacji szkoły rzeczony i przemienieniu jej na szkołę im. Konarskiego, oraz przyjęciu jej całkowitego utrzymania na fundusz gminy miasta Lwowa w skutek reskryptu c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 8. Listopada 1875. l. 11.576. upomniał się Magistrat w odezwie do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej z dnia 13. Stycznia 1876. l. 39.582. w wykonaniu uchwały Rady miejskiej z dnia 11. Stycznia 1876. o oddanie gminie miasta Lwowa rzeczony placu do dyspozycji na rzecz lwowskich szkół ludowych. Żądanie to przedłożone Wysokiej c. k. Radzie szkolnej krajowej sprawozdaniem c. k. Rady szkolnej okręgowej z dnia 4. Lutego 1876. l. 38.593. zostało przez c. k. Radę szkolną krajową odezwą z dnia 10. Maja 1876. l. 1449. przedłożone Wysockiemu Wydziałowi krajowemu, który odpowiedział na takową wyżej na wstępie powołaną odezwą do Wysockiej c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 3. Lipca 1876. l. 12.480., a zakomunikowaną

reskrytem Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 3. Grudnia 1876. l. 6674. c. k. Radzie szkolnej okręgowej, a przez też Magistratowi.

Z wyłuszczonego powyżej stanu rzeczy raczy Wys. Wydział krajowy powziąć przekonanie, że pomijając wszelkie prawne tytuły, których wywód i udowodnienie pozostawiamy nietknięte, przemawiają same względy słuszności za tem, ażeby plac, na którym stał niegdyś budynek klasztorny OO. Franciszkanów, przeznaczony pismem odręcznym ś. p. cesarza Józefa II., stanowiącem niejako akt fundacyjny, na umieszczenie szkoły, którą obecnie pod zmienioną nazwą im. Konarskiego utrzymuje całkowicie i wyłącznie swoim kosztem gmina miasta Lwowa, został przywrócony swemu pierwotnemu przeznaczeniu i oddany gminie miasta Lwowa do wybudowania na nim gmachu na umieszczenie tej, a może jeszcze jednej ze szkół etatowych, w śródmieściu się znajdujących.

Dla tego prosi Magistrat imieniem Reprezentacji miejskiej, ażeby Wys. Wydział krajowy raczył Wysokiemu Sejmowi niniejszą prośbę przedłożyć z wnioskiem na uwzględnienie takowej.

Prośbę tę popieramy oprócz przytoczonych powyżej motywów, z przedmiotowego przebiegu sprawy wynikających, jeszcze następującymi powodami, a mianowicie:

Nie odnosząc się już do dawniejszych czasów, w których gmina miasta Lwowa ponosiła zawsze znaczne ciężary na utrzymanie szkół we Lwowie, a to nie tylko ludowych, ale i średnich (pomimo, że szczególnie do średnich szkół uczęszczają uczniowie nie tylko z samego miasta Lwowa, ale przeważnie obcy z kraju i pomimo, że gmina miasta Lwowa nie jest według ustaw bynajmniej obowiązana przyczyniać się do utrzymania szkół średnich), przedstawimy tylko Wys. Wydziałowi krajowemu ofiary, jakie gmina ponosiła od czasu, gdy według ustawy z dnia 2. Maja 1873. r. wszystkie publiczne szkoły ludowe przeszły na fundusz miejski, t. j. od r. 1874.

Z załączonych udziałów i zamknięć rachunkowych powyższe Wys. Wydział krajowy, że gmina miasta Lwowa miała następujące wydatki:

A) Na szkoły ludowe publiczne pospolite

w r. 1874.	.	.	.	.	.	46.884
" " 1875.	.	.	.	.	.	54.394
" " 1876.	.	.	.	.	.	63.005
" " 1877.	.	.	.	.	.	75.472
" " 1878. (rub. I. do X., XIX., XX., XXI., XXII.)	.	.	.	.	.	97.281
" " 1879.	.	.	.	.	.	109.073
" " 1880.	.	.	.	.	.	143.741
" " 1881.	.	.	.	.	.	143.069.

Te cyfry przedstawiają wydatek, jaki gmina miasta Lwowa ponosi na mocy ustaw o zakładaniu i utrzymaniu szkół. Wzrost tych wydatków tłumaczy się następującymi okolicznościami:

1. że w r. 1877. objęła gmina na swój koszt oprócz 10. szkół pospolitych przedmiejskich jeszcze dwie w śródmieściu istniejące szkoły tak zwane wzorowe, a przemienione w szkoły im. Konarskiego i Piramowicza, w r. 1878. weszła w życie 8-klasowa szkoła wydziałowa żeńska, a w r. 1880. nowo założona szkoła etatowa pospolita im. Czackiego, do której uczęszcza przeważnie młodzież szkolna izraelska;

2. że frekwencja wzrasta się we wszystkich szkołach ludowych tak dalece, że ilość klas wynosiła:

w r. 1874.	.	.	.	46
" " 1875.	.	.	.	56
" " 1876.	.	.	.	65
" " 1877.	.	.	.	73
" " 1878.	.	.	.	78
" " 1879.	.	.	.	84
" " 1880.	.	.	.	104
" " 1881.	.	.	.	121

B) Do tych wydatków obowiązkowych dodamy wydatki nadobowiązkowe, które gmina miasta Lwowa ponosi przez to, iż:

1. utrzymuje szkołę przemysłową i handlową;
  2. przyczynia się do utrzymania szkoły realnej, gimnazjum im. Franciszka Józefa i 4go gimnazjum;
  3. daje subwencyę szkołom PP. Benedyktynek ormiańskich i PP. Benedyktynek łacińskich, szkole ewangelickiej, dwom szkołom izraelickim, szkole sług, szkołom muzycznym Towarzystwa muzycznego i „Harmonii“, szkole gimnastycznej Stowarzyszenia „Sokół“, zakładowi ciemnych, zakładowi głuchoniemych. Wszystkie te ofiary peryodyczne, ponoszone rok rocznie, wzmagają się także prawie co roku i wynosiły w r. 1874. . . . 21.171 zł.
„ „ 1875. . . .	26.791 „
„ „ 1876. . . .	20.840 „
„ „ 1877. . . .	18.385 „
„ „ 1878. . . .	34.198 „
„ „ 1879. . . .	40.366 „
„ „ 1880. . . .	37.689 „
„ „ 1881. . . .	38.831 „

Poszczególne tu wydatki gminy miasta Lwowa na szkoły i zakłady naukowe wynosiły wszystkie razem w r. 1874. . . . 68.053 zł.

„ „ 1875. . . .	81.185 „
„ „ 1876. . . .	83.845 „
„ „ 1877. . . .	93.857 „
„ „ 1878. . . .	132.979 „
„ „ 1879. . . .	149.439 „
„ „ 1880. . . .	181.430 „
„ „ 1881. . . .	181.900 „

C) Oprócz pomienionych wydatków na szkoły i zakłady naukowe daje gmina miasta Lwowa umieszczenie dla Muzeum przemysłowego, które przedstawia wartość rocznych 2500 zł. i subwencyę w kwocie 1500 zł., razem 4000. i rozdaje stypendya dla trzech uczniów szkoły ogrodników przy zakładzie botanicznym i trzy stypendya dla uczniów szkoły realnej.

D) Nareszcie poniosła gmina w ciągu tego peryodu następujące jednorazowe ofiary dla szkół, a mianowicie:

1. wybudowała szkołę im. Elżbiety, której koszta budowy wynosiły (nie licząc wartości gruntu i dawnego budynku, na miejscu którego nowa szkoła stanęła) 107.000 zł.
  2. szkołę im. św. Marcina dla dziewcząt (również nie licząc wartości gruntu) . . . . . 45.000 „
  3. szkołę im. św. Antoniego (także bez policzenia wartości gruntu i kosztów nabycia zniesionej realności dawniejszej, oraz uprzątnienia tejże, regulacyi placu pod budowę i t. d.) kosztem . . . . . 81.000 „
  4. gmach dla szkoły realnej i gimnazjum im. Franciszka Józefa (podobnie nie licząc kosztów gruntu, kosztów nabycia i uprzątnienia zniesionej realności, która tu przedtem stała, kosztem . . . . . 315.000 „
  5. zakupiła grunt na budowę szkoły im. św. Anny za . . . . . 18.000 „
- Nadto postanowiła Rada miejska z dnia 21. i 28. Lipca 1881. zakupić na umieszczenie jednej ze szkół w śródmieściu dom pod l. k. 124. m. za ceną wyż . . . . . 32.000 „

Suma więc tych ofiar wynosi dotąd już prawie . . . . . 600.000 zł.
a czekają gminę w najbliższym czasie jeszcze bardzo znaczne wydatki na dalszą budowę szkół, które drogą najmu są bardzo źle umieszczone.

W skutek tych i dawniejszych ofiar posiadają szkoły przedmiejskie im. św. Antoniego, im. Elżbiety i żeńska im. św. Marcina własne nowo wybudowane domy, szkoła im. św. Maryi Magdaleny posiada dawny dom, w którym się mieści szkoła chłopców, a nadto obszar, na którym Rada miejska uchwaliła wybudować nową szkołę; toż samo posiada szkoła im. św. Anny plac, na którym ma być wybudowany dom dla szkoły.

Przedmiejskie szkoły mają więc wszystkie już poniekąd zapewnione stałe umieszczenie, nie ma go tylko szkoła im. Czackiego i trzy szkoły, znajdujące się w śródmieściu, t. j. szkoła im. Piramowicza, i szkoła im. Konarskiego, dla których gmina musi najmować lokalności, i szkoła wydziałowa żeńska, która się mieści w ratuszu.

Oprócz tego mieści się w ratuszu Muzeum przemysłowe.

Dla tych czterech instytucji należałoby obmyśleć lub wybudować stałe umieszczenie.

Jedna ze szkół ludowych pospolitych, a najsmadniej szkoła im. Piramowicza będzie się mieścić w nowo zakupić się mającym domu pod l. k. 124. m.; dla szkoły im. Konarskiego (byłej wzorowej) mogłaby gmina wybudować dom, jeżeliby Wysoki Sejm oddał do rozporządzenia gminy na ten cel plac niegdyś Franciszkańskiego klasztoru, pismem odręcznym ś. p. cesarza Józefa II. przeznaczony dla szkoły wzorowej, która na szkołę im. Konarskiego przemienioną została.

Na placach sąsiadujących z tym placem po dwóch stronach, których to obydwóch placów gmina miasta Lwowa jest właścicielką, a mianowicie na placu niegdyś teatralnym i reutowym od strony gmachu, w którym się mieści c. k. Sąd krajowy, Tabula, oraz na pozostałej jeszcze parceli placu „Castrum“ przy ulicy Technicznej, mogłyby stanąć budynki dla szkoły wydziałowej żeńskiej, obejmującej już obecnie 15 klas, i dla Muzeum przemysłowego ze szkołą rysunków i modelowania.

W takim zaś razie mogłaby się gmina także snadnie przychylić do połączenia z Muzeum przemysłowym szkoły przemysłowej i handlowej, mieszczącej się dzisiaj w salach szkoły realnej i szkoły garncarskiej, dla których możnaby obmyśleć osobne umieszczenie.

W całym obrębie śródmieścia nie masz odpowiedniego lokalu na umieszczenie tych trzech zakładów i gmina ma prawie co roku do zwalczania trudności ciągle się wzmagające względem wyszukania odpowiednich lokalów na umieszczenie szkół im. Konarskiego, Piramowicza i Wydziałowej.

Szkoła im. Piramowicza mieści się w lokalu najętym w domu pod l. 179 m. (Lewakowskich), w otoczeniu dla szkoły nader nieodpowiedniem i niewygodnem. A przecież w wyszukaniu odpowiedniejszego umieszczenia tej szkoły napotyka gmina zawsze na takie trudności, że już po raz trzeci była przymuszona, pomimo najusilniejszych poszukiwań za innem umieszczeniem tej szkoły odnowić kontrakt z Lewakowskimi na dalszy czas, w nadziei, że w końcu przecież będzie ją mogła umieścić stale albo we własnym budynku, albo w najętym na dłuższe lata a dogodniejszym i odpowiedniej położonym. Nadzieja ta ziszcza się obecnie przez nową ofiarę gminy na zakupno wspomnianego już domu. To jednak nie usuwa jeszcze tej niedogodności, że gmina musi szukać umieszczenia dla szkoły im. Konarskiego Wydziałowej i Muzeum przemysłowego.

Szkoła Wydziałowa jest nieodpowiednio umieszczona pod względem pedagogicznym w gmachu takim, jak ratusz, gdzie jest ciągła frekwencya najróżnorodniejszych warstw społeczeństwa. Pod względem higienicznym umieszczenie znacznej ilości klas na 3-ciem piętrze nie może być także uważane za korzystne.

Co do napływu zaś uczennic, to ten jest tak wielki, że liczba ich wynosiła w roku szkolnym 1880/81 dziewcząt 920, która liczba do końca roku zmniejszyła się wprawdzie do 890, ale na rok 1881/82 jest uzasadnioną obawa nowego przyrostu. „Obawa“ mówimy, bo w razie zwiększenia się tej liczby nie będzie można już w ratuszu znaleźć potrzebnych ubikacji. W skutek wzmagania się frekwencyi w tej szkole musiano bowiem już w roku 1879/80 uszczuplić bióra magistratu, aby pozyskać lokalności na klasy, na czem znowu cierpi we wielu względach służba publiczna Magistratu, a w szczególności publiczność mająca codziennie stosunki z urzędami miejskimi.

Obecnie zaradza się poniekąd temu napływowi uczniem przez tworzenie piątych klas dla dziewcząt przy szkołach przedmiejskich.

Zresztą brak osobnego dziedzińca i uszczuplenie konieczne korytarzów jest także ważnym brakiem dla szkoły.

Muzeum przemysłowe ze szkołą rysunkową i modelowania zajmuje cały północny trakt gmachu ratuszowego na pierwszym piętrze, i znaczną część wschodniego i zachodniego, tak, że bez mała połowa I. piętra w gmachu ratuszowym jest oddana do użytku tego Muzeum. Pomimo tego są te instytucje tak ciasno umieszczone, że część okazów muzealnych mieści się po korytarzach, a gabloty i stoły lub szafy wystawowe stoją po środku pokoiów, wreszcie, że szkoła rysunków nie może mieć osobnego umieszczenia, tylko ma je w salach wystawowych.

Te są powody, które przemawiają za wybudowaniem osobnych gmachów dla szkoły wydziałowej, szkoły im. Konarskiego i Muzeum przemysłowego z przyłączeniem do niego i przyłączyć się mającymi szkołami. Dwa place, które gmina miasta Lwowa ma do dyspozycji, nie wystarczają i w konfiguracji swojej nie są przydatne na wybudowanie gmachów potrzebnych dla tych trzech instytucji. Nadto nie mogą te place być należycie uregulowane i pod budowę przysposobione, jeżeli ich nie będzie można zkomasować z placem, położonym pośrodku między temi dwoma placami, a to jest właśnie ten, na którym przez lat 62 stała lwowska szkoła normalna.

Okoliczności tak się składają, że nie masz ani dla wspomnianych trzech instytucji stosowniejszego umieszczenia, jak w budynkach, któreby stanęły na tych trzech placach, ani dla tych trzech placów, okolonych dykasteryami, stosowniejszego użycia, jak na budynki dla tych trzech instytucji.

Ponieważ zresztą Wysoki Wydział Krajowy poruszył w swojej odezwie do W. c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 3. Lipca 1876 l. 12480 kwestyę, ile dzieci jeszcze powinno uczęszczać do szkół, a ile nie może do nich chodzić dla braku lokalności pomimo wysień gminy, to przytoczyć wypada tylko rezultat odbytej właśnie z końcem roku 1880 konskrypcji. Według tej wynosi liczba dzieci, które według ustaw powinny uczęszczać do szkół ludowych: 11315, i z tych uczęszcza rzeczywiście do etatowych szkół ludowych 6272 uczniów i uczennic, do nietatowych szkół 2628, razem 8900, nie licząc w to zakładów prywatnych, tak zw. konwiktów, zakładu ciemnych, Sakramentek, z których nie posiadamy jeszcze wykazów za rok bieżący.

Pewna ilość będących w wieku obowiązkowym dla szkół ludowych, uczęszcza do szkół średnich; nie uczęszczających całkiem do szkoły, a będących w obowiązkowym wieku, było według powyższych cyfer we Lwowie jeszcze 2415 dzieci, pomimo iż frekwencya do szkół ludowych wzrasta z każdym rokiem z olbrzymim postępem.

Zważywszy, że 70 dzieci jest liczba maksymalna, przyjętą w mieście Lwowie dla jednej klasy szkoły ludowej: potrzebaby dla tych jeszcze nieuczęszczających dzieci utworzyć co najmniej 30 klas, bo należy przypuścić, że pewna ilość uczy się prywatnie, co będzie dokładnie wiadomem dopiero z rozpoczęciem roku szkolnego.

Jeżeli zaś już dzisiaj własne budynki nie wystarczają na umieszczenie dotyczących szkół, a w przynajmowaniu lokalności w domach prywatnych napotyka się na rozliczne trudności i po nader kosztownem najęciu i adoptowaniu najętych ubikacji nie można jeszcze zaspokoić wszelkich potrzeb szkoły, to umieszczenie wszystkich dzieci, nie uczęszczających do szkoły w odpowiednich klasach okazuje się zadaniem wprost niewykonalnem, jak długo gmina nie będzie posiadała jeszcze kilka własnych budynków na szkoły.

Trzy takie budynki, t. j. dla szkoły Wydziałowej, im. Piramowicza i Konarskiego muszą znaleźć umieszczenie w śródmieściu. Dla dwóch, mianowicie dla szkoły wydziałowej żeńskiej i szkoły etatowej chłopców nie znajdzie gmina odpowiedniejszego miejsca, nad to, gdzie się przed rokiem 1848 mieściła główna szkoła normalna.

Zważywszy tedy: 1) że plac, na którym stał niegdyś klasztor Franciszkański, został pismem odręcznym ś. p. cesarza Józefa wyłącznie dla byłej głównej szkoły normalnej dziś im. Konarskiego przeznaczony, i że ten reskrypt stanowi właściwie fundację;

2) że szkoła główna normalna mieściła się w gmachu tym od roku 1786 aż do 1848 i byłaby w nim pozostała po dziś dzień, gdyby gmach nie został zburzonym;

3) że przeto względy słuszności przemawiają za tem, aby wspomniony plac został obrócony pod budynek dla szkoły ludowej, która zajęła miejsce szkoły głównej wzorowej;

4) zważywszy, że gmina miasta Lwowa tak wielkie ofiary dla szkół już poniosła, iż w skutek tego głównie i tak ciężko, albowiem nad 600.000 zł. zadłużyć się musiała, a ofiary te z każdym rokiem wzrastają: raczy Wysoki Wydział krajowy przedłożyć niniejszą prośbę Wysokiemu Sejmowi krajowemu z wnioskiem, ażeby Tenże zezwolił na wydzielenie realności położonej we Lwowie l. kons. 34 m, składającej się z parcel katastralnych Nr. 75, 7030 i 7031, i intabulowanej w księdze Dom. 32 pag. 151 n. haer. 1. jako własność głównej szkoły normalnej, a względnie funduszu szkół normalnych, oddanej pod zarząd Wysokiego Wydziału krajowego na mocy aktu oddania z dnia 8. Listopada 1873 z funduszu krajowego szkolnego i odstąpienie gruntu tego gminie miasta Lwowa.

Zarazem zdajemy sprawę, że odpis niniejszej petycji przesyłamy równocześnie Wysokiej c. k. Radzie szkolnej krajowej z prośbą, o stwierdzenie podanych w niej faktów i o poparcie onejże. We Lwowie dnia 31. Lipca 1881. Dąbrowski w. r. Widmann w. r.

Sub Alegat I.

Extractus tabularis

Fundi sub Nr. Conscr. 35 in Civitate siti, Civitatis
Leopolis proprii.

Status activus.

Dom. 32. pag. 157 n. 1. haer.

Ad Num 12656 praes. 18. Augusti, relat. 19. Decembris 1803. In fundamento Contractus Empti Venditi cum Caes. Reg. Orientalis Galiciae Statuum Collegio die 4. Augusti 1802 initi, et per Excelsum C. R. Gubernium die 27. Maji 1803 approbati, Civitas Leopoli pro haerede Fundi vacui vulgo Castrum dicti sub No Militari Conscriptionis 35 in civitate siti ad 2132 orgias quadratas emensurati, pretio 8528 fl. Rh. empti, pro Haerede intabulatur.

Resig Tomo 24. pag. 205 n. 55.

Dom. 32. pag. 158 n. 2 haer.

Ad Num 14468 praes. 13. Septembris, relat. 19 Decembris 1803. Quietantia per C. R. Cameralem provincialem Cassam super persolutos pro empto a C. Reg. Collegio Statuum Galicien. Fundo Castrum dicto titulo pretii 8528 fl. Rh. in rem Civitatis Leopoli exarata, vi petiti Civitatis Leopoli. et Judicialis conclusi, ad fundum in Civitate sub Nro 35 situm intabulatur.

Quiet. Tomo 8. pag. 142 n. 122.

Nota. Ex fundo hocce Castrum dicto 323° □ 4' et 1" Domino Francisco Tomanek alienati et circa Nrum 356 in Civitate Haer. Tomo 52 pag. 512 continentur.

Nota. Vi Resignationis Senatus politici dtto 27. Octobris 1829 ad Nr. 25085 et Judicialis Conclusi dtto 12. Augusti 1830 ad N. 15042 in statu activo Fundi Castrum dicti sub N. 35 in Civitate siti adnotatur: ex eodem Fundo partem 231 □ org., 4', 2', complectentem per Civitatem Josepho Hertrich cum facultate a C. R. Gubernio tributa, disvenditam esse et in novo Corpore tabulari sule Nr. 358 in Civ. reperiri. Vide Dom Tomo 53 pag. 241 n. 1 haer.

Nota. Juxta Requisitionem Senatus Politici dtto 27. Octobris 1829 ad Nrum 25441 et Judiciale Conclusum dtto 12. Augusti 1830 ad 15037 circa Fundum sub Nro 35 in Civ. sitt. Castrum dictum adnotatur, partem hujus Fundi 212° □ 5' — 6" complectentem, in fundamento facultatis ab Alto C. R. Guberniali Praesidio sub 16. Julii 1828 ad Nr. 5518 dato Mathiae Bauer disvenditam, in noviter creato Corpore Tabulari N. 359 in Civ. signato Haer. Tomo 53 pag. 247 n. 1. haer. comprehensam esse.

Nota. E fundo sub Nr. 35 in Civitate sito, Castrum dicto, pars ejusdem 348 orgias quadr. 4 pedes, et 9 polices continens Dno Stanislao Com. Skarbek et per hunc Christiano ac Theresiae Henze conjugibus alienata, vigore resoluti judicialis dtto 23. Decembris 1836 ad Nr. 25206 editi, in noviter erecto corpore tabulari Nro Cons. 357 Civ. signato, ut Haer. Tomo 72 pag. 205 continetur.

Nota. E fundo sub Nro 35 Civ. sito, Castrum dicto, pars ejusdem 2134 orgias quadrat. 4 pedes et 9 digitos continens, Dno Stanislao Skarbek alienata, vigore resoluti judicialis dtto 9. Februarii 1843 ad Nrum 825 emanati,— in neo erecto Corpore tabulari Nr. Cons. 367 Civ. signato, libro Dom. 108 pag. 1. continetur.

Status passivus nullus.

Datum Leopoli die vigesima prima Septembris, Millesimo Octingentesimo quinquagesimo Anno.

Anton von Chitry m. p. Grundbuchs-Director. (L. S.) Nr. Serialis 854 pro senatu polit. Extrait Mochnacki. Coll. Marmoross cum Extrahente.

Zgodność niniejszego odpisu z oryginałem stwierdzam. Paszkowski w. r. kom. kier. Exp.

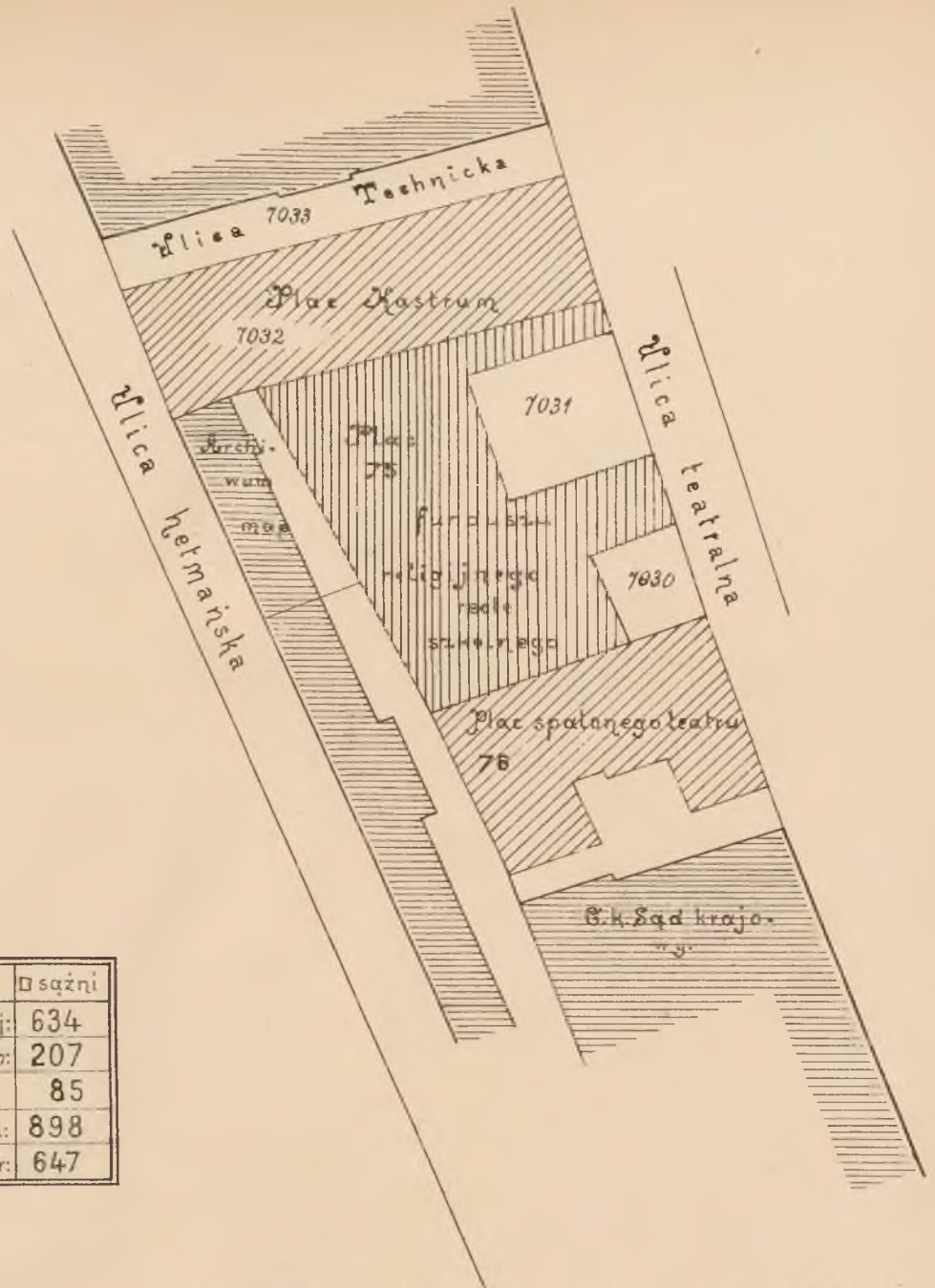
Sub Alegat II.

Odpis wierzytelny z Tabuli król. miasta Lwowa z ksiąg Instr. 271 pag. 28 n. 16.

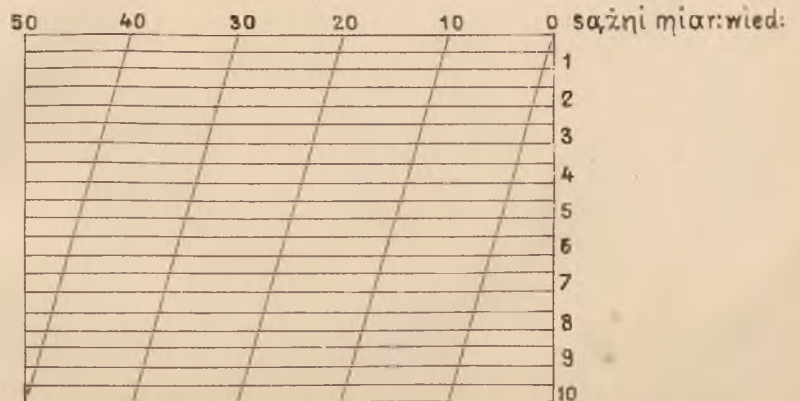
Dom. 32. pag. 151 n. 1 hor. Nro 24317 eing. 4. November 1854 ad 20911 publ. anno 1786. Lieber Graf Brigido! Da ich gestern die hiesige normal Hauptschule, und schon vorher die verschiedenen weiblichen Klosterschulen in Augenschein genommen und die Schulkinder zahlreich sind auch, wie mir der Schul-Direktor Hoffmann versicherte, das Geschaef mit Frucht und Fortgang betrieben wird, welches grösstentheils der eifrigen Verwendung eben dieses Schuldirektors zu verdanken kömmt, der zngleich den Fleiss der übrigen Lehrer und Lehrmeisterinnen geschickt zu unterstützen weiss, so werden Sie besagtem Schul-Direktor nebst Bezeugung meiner Zufriedenheit hierüber, einen Betrag von 1000 Species Ducaten ohne Abzug verabfolgen, damit er solche als eine von mir besonders verwilligte Belohnung unter gesammte hiesige Normal-Schullehrer auch weibliche

Klosterlehrerinnen in einem billigen Verhältnisse zu deren fernerer Aufmunterung vertheile, wovon er 200 Ducaten für sich behalten kann. Da jedoch der Locus physicus der hiesigen normal Hauptschule bei weiten für die Zahl der Schüler nicht zureichend, zudem elend bestellt, finster und übelreichend ist, so finde Ich statt dessen das hiesige Minoriten-Kloster zur Normal-Schule dergestalt zu bestimmen, dass hierinne auch für ein oder andere Lehrer wegen der besseren Aufsicht einige Wohnung angebracht, auch die Pagaments-Einloesung und Probiergarten darinn belassen würden; so weit aber als denn in selbem der Raum nicht zureichen sollte, wird auf dem daran stossenden Castro ein angemessenes Gebäude aufzuführen sein. Auf der anderen Ecke eben dieses Castri ist sodann ganz abgesondert von diesem Schul-Gebäude seiner Zeit ein Schauspiel-Haus zu erbauen, welches, da es zugleich zum Reduten-Saal brauchbar zu machen sein wird, mit den erforderlichen Nebenzimmern für der Tracteur und zum Spielen zu versehen ist; wozu ich seiner Zeit den Riss selbst von Wien hieher schicken werde; wofür sich also, da auf die Erbauung einer Reitschule daselbst nicht zu denken ist, ganz gewiss hinlaenglicher Raum finden wird. Zur Reitschule kann allenfalls vor der Stadt der hinlängliche Raum zu einer bretternen Hütte bestimmt werden. Zur Verbindung dieser Gebäude mit der Vorstadt muss nachher über die Bastei ein Damm oder eine Brücke gemacht werden, damit die Kinder aus der Vorstadt in die Normal-Schule gehen, und die Wagen in das Theater darüber fahren können. Die Kirche des Minoriten-Klosters wird zum ständischen Saal zuzurichten sein. Da aber in dem ebenfalls von mir in Augeschein genommenen Gubernial-Gebäude, wegen der darin untergebrachten sämmtlichen Behörden und Kanzleien der Raum sehr knapp zu werden anfängt, so ist nothwendig, dass der neu erbaute Trakt längst der Bastei verlängert und zu diesem Ende das daran stossende Haus und Garten des Buchhalterei-Raths Mühlbauer nach vorläufiger billiger Schätzung ab aerario eingelöset: sodann der Trakt, soweit es das für die Justiz-Behörden dermalen annoch nöthige Unterkommen erforderlich machet, fortgeführt, jedoch solche Schmatzen gelassen werden, damit immer nach Bedarf noch weiter angebaut werden könne. Nachdem ich jedoch bei dieser Beaugenscheinung nirgends einen hinlänglichen Raum zu einer Gouverneurs-wohnung, ohne eine sehr kostbare Bauführung habe ausfindig machen können, so haben Sie den Kontrakt auf Ihr dermaliges Quartier noch für 3 Jahre einzurichten bis wohin sich vielleicht andere Auswege zeigen werden. Bei diesen oben angeordneten und den bereits anderweit bestimmten verschiedenen Zurichtungen und Bauführungen, welche wie natürlich nicht alle auf einmahl vor sich gehen können, werden Sie in folgender Ordnung vorzugehen haben: dass vor allem andern der Bedarf für die Normal-Schule hergestellt, sodan der Bau für das lateinische und das griechische General-Seminarium; ferners die Zurichtung in dem Kloster der Barmherzigen Schwestern für die Unterbringung der Kinder, sodann die Fortsetzung des Gubernial-Gebäudes, der ständische Saal und endlich erst das Theater-Gebäude vorgenommen werde. Schliesslich finde Ich Ihnen hier noch in Absicht auf das ebenfalls wohl bestellte Schulwesen in dem Kloster der Armenierinnen folgendes mitzutheilen: dass, weil deren Anzahl keinen hinlänglichen Raum für die Schulen übrig lässt, und das Kloster ohnehin verschuldet ist, die Vorsehung dahin getroffen werde, damit die alten unbrauchbaren Nonnen zusammengezogen und zum Absterben belassen und mit selben ein Abschnitt dergestalt gemacht werde, damit die Anzahl der diensttauglichen künftig etwa auf 14 festgesetzt, ihnen hierzu, soweit es nöthig, durch Aufnahme von Novitzinnen Gelegenheit verschaffet und der ermangelnde Unterhalt aus dem geistlichen fundo zugetheilet, anmit aber ihr nützliches Schul-Institut befördert werde. Lemberg den 5. August 1786. Joseph m. p. Einzutragen. Beschlossen im Rathe des k. Civil-Magistrates-Lemberg den 16. November 1854. Csato. Wydano we Lwowie na dniu dwudziestego czwartego (?) Tyśiąc ósmset siedmdziesiątego piątego (1875) roku. Ludwik Rojek m. p. Naczelnik tabuli miasta. (L. S.) Zgodność niniejszego odpisu z oryginałem stwierdzam. Paszkowski w. r. kom. kier. Exp.

N ^o s kat. parcl:	Nazwa	□ sążni
7032	Plac Nastrum miej:	634
7031	„ sprzedarzy drob:	207
7030	„ wolny	85
75	„ funduszu szkol:	898
76	„ spalonego teatr:	647

Protokół

spisany z powodu oddania majątku Galicyjskiego i Krakowskiego funduszu szkół normalnych przez c. k. krajową Radę szkolną w zarząd Wydziału krajowego w skutek polecenia c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 12. Października 1873. do l. 4344.

We Lwowie dnia 20. Listopada 1873.

O b e c n i :

ze strony Wdziału krajowego:	ze strony c. k. krajowej Rady szkolnej.
Wny Oktaw Pietruski, członek Wydziału krajowego.	Wny Walery Rodakowski, c. k. radca Namiestnictwa.
Wny Ludwik Pierożyński, naczelnik oddziału rachunkowego Wyzd. kraj.	Wny Ludwik Lustig, c. k. radca rachunkowy Namiestnictwa.
Prowadzący protokół: Stanisław Masłowski, praktykant konceptowy c. k. Namiestnictwa.	

(Wyciąg.) . . . Następnie przystąpiono do oddania należącego do funduszu normalnego gruntu „Castrum“ zwanego, na podstawie protokołu spisanego 25. Kwietnia 1855. przy sposobności odgraniczenia tego gruntu od części takowego, należących do gminy miasta Lwowa

Na podstawie tego protokołu sporządził pan inżynier Wydziału krajowego plan tego gruntu, który przyjęto za podstawę oddania.

W tym planie uwidocznione są słupy, oznaczone przy sposobności odgraniczenia tego gruntu w r. 1855. liczbami 7., 8., 9., 11.

Słupy te znaleziono w tych miejscach, w których w r. 1855. powkładane zostały, z wyjątkiem słupów 7. i 8.

Ponieważ jak to wykazuje powołany protokół z dnia 25. Kwietnia 1855. słup 7. nie był postawiony w tym punkcie, w którym właściwie miał stać według tego protokołu, lecz o 1 sążeń 18 cali więcej ku ulicy Technicznej, przeto ustawiono za porozumieniem się panów delegatów Wydziału krajowego, jako też panów delegatów gminy miasta Lwowa, punkt, w którym ten słupek powinien być postawiony i uwidoczniono ten punkt w sporządzonym planie literą *a*.

Dalej okazało się, że także słupek 8. nie jest w tem miejscu, w którym według protokołu z dnia 25. Kwietnia 1855. stać powinien, mianowicie znaleziono, że słup ten stoi wsunięty o 1 sążeń 9 cali w kierunku ku Trybunałowi.

Ustanowiono zatem za porozumieniem się panów delegatów Wydziału krajowego i gminy miasta Lwowa punkt, w którym ten słup stać powinien i uwidoczniono ten punkt w sporządzonym planie literą *b*.

Słupy 9. i 11. znaleziono w tych samych miejscach, w których według protokołu z dnia 25. Kwietnia 1855. stać powinny.

Po takim sprostowaniu granic gruntu „Castrum“, własność funduszu normalnego stanowiącego, przystąpiono do oddania takowego panom delegatom Wydziału krajowego.

Uskuteczniiono to w ten sposób, że udano się od punktu na sporządzonym planie literą *A.* oznaczonego w prostej linii do punktu w tym planie literą *b.* oznaczonego, dalej zaś wzdłuż muru należącego do budynku, w którym się mieści Archiwum map do rogu numeru litery *c.* na planie oznaczonego, następnie udano się od punktu *e.* w prostej linii do punktu *d.*, z kądem wzdłuż chodnika przyszło się do załomu literą *e.* oznaczonego, a stąd do punktu *a.*

Odległość w prostej linii od punktu *a.* do *b.* wynosi 29 sążni, od punktu *b.* do *c.* wzdłuż muru 38 sążni, od punktu *c.* do punktu *d.* 35 sążni, 3 stopy, od punktu *d.* do punktu *e.* 20 sążni, 1 stopa i 3 cali, a od punktu *e.* do punktu *a.* 14 sążni, 4 stopy i 9 cali.

Po obejściu tego gruntu liniami powyżej wskazanymi przez podpisanego członka c. k. krajowej Rady szkolnej krajowej, panów delegatów Wydziału krajowego i gminy miasta Lwowa, zajęli panowie delegaci Wydziału krajowego grunt „Castrum“ temi liniami oznaczony w posiadanie.

Alegat 3. do sprawozd. W. kr. l. 50621/81.

L. 10268.

O d e z w a.

Odnosnie do szacownej odezwy z dnia 27. Września b. r. l. 45599 i petycyi reprezentacji gminy miasta Lwowa z dnia 31. Lipca b. r. l. 19727/80 wniesionej do Świetnego Wydziału krajowego w sprawie odstąpienia gminie miasta Lwowa części gruntu „Castrum“ zwanego, którą dnia 8. Listopada 1873 Świetnemu Wydziałowi krajowemu jako własność krajowego funduszu szkolnego oddana została i według operatów stałego katastru z parcel pod l. 75, 7030 i 7031 obejmujących powierzchnię 1190 □ sążni się składa, ma c. k. krajowa Rada szkolna zaszczyt oznajmić Świetnemu Wydziałowi krajowemu co następuje:

Jakkolwiek pretensye gminy miasta Lwowa do własności tego gruntu, z którego gmina ta poprzednio wystąpiła, nie mają żadnej prawnej podstawy, to względy słuszności, mianowicie, że grunt w mowie będący dawniejszemi czasy aż do roku 1848 na umieszczenie szkoły wzorowej był użyty, i że gmina znaczne ofiary na cele szkolne ponosi, które ciągle się wzmagają, przemawiają za tem, ażeby gmina miasta Lwowa z tego gruntu na umieszczenie szkół ludowych w mieście korzystać mogła.

Z tego powodu c. k. krajowa Rada szkolna, stwierdzając rzetelność przytoczonych w petycyi okoliczności, poczuwa się do obowiązku poprzeć jak najusilniej tę petycyę, a mianowicie ażeby grunt „Castrum“ był wydzielony z majątku krajowego funduszu szkolnego, i przekazany na własność miejscowemu funduszowi szkolnemu we Lwowie z tem zastrzeżeniem, że gmina miasta Lwowa z niego na umieszczenie szkół ludowych użytek zrobić może.

Za odstąpieniem tego gruntu na własność gminy miasta Lwowa c. k. krajowa Rada szkolna przemawiać nie może, gdyż nie ma do tego żadnego słusznego powodu, a wyrażonemu w petycyi gminy życzeniu, ażeby ten grunt na umieszczenie szkół ludowych użyć mogła, stanie się zadość, skoro grunt miejscowemu funduszowi szkolnemu na własność przekazany będzie.

Stosownie do szacownej odezwy z dnia 3. Lipca 1876 l. 12480 przesyła się Świetnemu Wydziałowi krajowemu pierwopis listu odręcznego ś. p. Cesarza Józefa II. z dnia 5. Sierpnia 1786, tudzież dawniejsze akta gubernialne i namiestnicze, dotyczące w mowie będącego gruntu „Castrum“, o ile odszukane być mogły, z prośbą o rychłe zwrócenie ich c. k. krajowej Radzie szkolnej po zrobionym użytku. Lwów dnia 12. Października 1881. Potocki w r. Do Świetnego Wydziału krajowego we Lwowie.